

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 6708 3650; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

**Fiskālās disciplīnas padomes
Fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstības novērtējuma darba grupas
Protokols Nr. 2 (15)**

Rīgā

2021.gada 20. augustā

Sanākumi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes loceklis, FR darba grupas vadītājs M.Āboliņš.

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	A.Jakobsons
<i>Sekretariāts –</i>	
Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes fiskālo risku eksperts	A.Migunovs
Fiskālās disciplīnas padomes juriste-lietvede	I.Jansone
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperts	V.Zaremba

Sanākumi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes juriste-lietvede

I.Jansone

Sanāksme sākas plkst. 14:00 un notiek attālinātās sanāksmes režīmā *MS Teams* vidē.

Sanāksmes atklāšana – M.Āboliņš

FR darba grupas vadītājs M.Āboliņš atklāj sanākumi un pateicas darba grupas locekļiem par operatīvu fiskālo risku deklarācijas izskatīšanu.

1. Fiskālo risku deklarācija (FRD)

Fiskālo risku grupas vadītājs M. Āboliņš informē, ka Finanšu ministrija ir sagatavojusi Fiskālo risku deklarāciju, kas paredz Finanšu ministrijai fiskālā nodrošinājuma rezervi 2022. un 2023. un 2024.gadiem plānot Fiskālās disciplīnas likumā paredzētajā minimālajā apjomā, t.i. 0,1% no IKP. Tomēr, ņemot vērā, ka Covid-19 infekcijas izplatības dēļ ES fiskālais regulējums 2022. gadā nenosaka maksimālos budžeta izdevuma griestus 2022.gada valsts budžetam, fiskālā nodrošinājuma rezervei ir formāls raksturs 2022.gada budžeta kontekstā.

N. Malnačs norāda, ka lai arī FRD aptver lielāko daļu potenciālo fiskālo risku, deklarāciju ir iespējams uzlabot paplašinot un izvēršot informāciju par fiskālajiem riskiem, saistītiem ar:

valsts kapitālsabiedrību ietekmi uz VVBB, noguldījumu garantiju fonda saistībām, uzturlīdzekļu garantiju fonda izmaksu dinamiku, kā arī makroekonomisko šoku ietekmi uz VVBB.

Fiskālo risku darba grupas locekļi diskutē par iespējamiem fiskālo risku deklarācijas uzlabojumiem un apspriež Fiskālo risku deklarācijā apskatīto risku adekvātumu un fiskālo risku rezerves atbilstību deklarācijā minēto risku nodrošināšanai.

Darba grupa diskusijas ceļā nonāk pie secinājuma, ka šobrīd valsts AS ir viens no lielākajiem fiskālo risku avotiem, kam jau ir un arī nākotnē var būt ietekme uz VVBB. Tas attiecas, gan uz AS, kas ir piederīgas vispārējam valdības sektoram, gan tām, kas nekvalificējas. Darba grupa uzskata, ka ņemot vērā vēsturiskos datus, šim risku avotam nākotnē būtu nepieciešams izveidot rezervi. Pašlaik vislielākās raizes izraisa “Latvijas dzelzceļa” un “Airbaltic” jau esošā un potenciālā ietekme uz VVBB.

Darba grupas loceklis A.Jakobsons uzsāk diskusiju par “AirBaltic” atbalsta samērīgumu. N. Malnačs norāda uz to, ka atbalsts ir nepieciešams, jo Covid-19 ir ļoti ievērojami ietekmējis aviopārvadājumu nozari, un lielākā daļa valstu atbalsta savas aviokompānijas. Tomēr negatīvi vērtējams ir fakts, ka informācija par “Arbaltic” biznesa un finanšu plāniem netiek piedāvāta, līdz ar to ir grūti novērtēt valsts atbalsta adekvātumu.

Darba grupa secina, ka FRD ir atsevišķa sadaļa par fiskālajiem riskiem saistībā ar Altum darbību, un ir gandarīta, ka FM pievērš Altum pastiprinātu uzmanību. Tomēr, darba grupa vēlētos, lai FRD detalizētāk atspoguļotu Altum uzraudzību.

Darba grupa atzīmē, ka ir uzlabojusies FRD finanšu sektora sadaļa. Tomēr, sadaļu joprojām ir nepieciešams paplašināt un uzlabot. Piemēram, iekļaujot plānotās izmaksas (Pasta banka) no noguldījumu garantiju fonda.

Darba grupa secina, ka uzturlīdzekļu nemaksātāju parāds valstij šī gada 1. jūlijā jau sasniedza 429 miljoni eiro, kas ir milzīga summa. Ir pazīmes, ka uzturlīdzekļu sistēmai ir nepieciešamas nopietnas reformas. Parāda summa ir pietiekoši nozīmīga, lai tai veltītu atsevišķu sadaļu.

M.Āboliņš secina, ka nākotnē, kad fiskālais regulējums atkal būs spēkā, būtu vēlams pesimistiskā makroekonomikas scenārija iekļaušana fiskālo risku deklarācijā, ar attiecīgi aprēķinātu fiskālo rezervi.

M.Āboliņš arī norāda, ka FDR tiek analizēts fiskālo risku iestāšanās rezultātu salīdzinājums ar prognozēto ietekmi, bieži secinot, ka fiskālais risks ir simetrisks. Tomēr FRD varētu uzlabot, analizējot faktorus, kas izraisīja nobīdi.

Atsaucoties uz augstāk minēto, Fiskālās disciplīnas padomes fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstības novērtējuma darba grupa **n o l ē m a**:

- 1.1. Pieņemt zināšanai Finanšu ministrijas sniegto informāciju par fiskālo risku deklarāciju;
- 1.2. Akceptēt fiskālā nodrošinājuma rezervi 0,1% apmērā no IKP 2022.gadam. Atlikt viedokļa izteikšanu par fiskālo rezervi 2023. un 2024.gadiem;

1.3. Atzīmēt sekojošus ieteikumus turpmākai fiskālo risku deklarācijas papildināšanai un uzlabošanai:

- FRD nepieciešama detalizētāka analīze par valsts kapitālsabiedrību darbību un ietekmi uz VVBB. Šim riskam ir nepieciešams izveidot fiskālo rezervi. Risks saistībā ar VAS "Latvijas dzelzceļš" iespējamo klasificēšanu vispārējās valdības sektorā būtu dziļāk jāanalizē un jāpaplašina;
- Nepieciešama dziļāka AS "Attīstības finanšu institūcijas Altum" administrēto Covid-19 atbalsta programmu līdzekļu izlietojuma un piešķiršanas pārraudzība un analīze;
- Nav pietiekami analizēta un publicēta informācija par AirBaltic pieprasīto un piešķirto valsts atbalsta apjomu. Turklāt ņemot vērā kompānijas līdzekļu pieprasījuma regularitāti, riskam par turpmākiem līdzekļu pieprasījumiem ir augsta piepildīšanās varbūtība;
- Būtisks risks saistībā ar Labklājības ministrijas administrētām saistībām ir Uzturlīdzekļu nemaksātāju parāds Uzturlīdzekļu garantijas fondam, kas sasniedzis aptuveni 429 miljoni eiro, bet vēl joprojām netiek iekļauts un analizēts FRD;
- Tā kā vides aizsardzības mērķu realizācija turpmākajos gados prasīs papildus investīcijas, t.sk., no valsts budžeta līdzekļiem, turpmāk FRD būtu jāatvēr īpaša sadaļa šādu fiskālo risku analīzei;
- Ņemot vērā, ka makroekonomiskie šoki ir viens no nozīmīgākajiem fiskālo risku avotiem, ir vēlama makroekonomiskās attīstības pesimistiskā scenārija izstrāde un tam atbilstošas fiskālās rezerves izveide.
- FDR tiek analizēti riski un vērtēti kā simetriski vai nesimetriski, tomēr nepieciešama dziļāka analīze par risku iestāšanās pagātnes gadījumu cēloņiem, kas ļautu kvalitatīvāk novērtēt šo risku varbūtību nākotnē.

1.3. Detalizētu viedokli par fiskālo risku deklarāciju paust uzraudzības ziņojumā.

M.Āboliņš – par;
A.Jakobsons – par;

Sanāksmi slēdz plkst. 15:00.

Darba grupas vadītājs

M. Āboliņš

Sēdes sekretāre

I.Jansone

I.Jansone
6708 3653; inga.jansone@fdp.gov.lv